



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiusaamista ja väkivaltaa ehkäisevä toimintakulttuuri webinaari 8.10.2025 klo 12-16

Esitys tallennetaan.
Osallistujien mikrofonit ja
kuvat on suljettu suuren
osallistujamäärän vuoksi.
Esityksen aikana voit esittää
kommentteja ja kysymyksiä
Q/A-palstan kautta.

**Alueelliset toimintamallit
kiusaamisen ja väkivallan
ehkäisyssä ja siihen
puuttumisessa
- Helsinki/Helsingfors**

Vesa Nevalainen och Mirjam Malik



Kiusaamisen vastaiset toimenpiteet

#KVO13

1. Hyvinvoinnin mittarit
2. Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat
3. Ryhmien, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt
4. Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen edistäminen
5. Hyvinvoinnin starttitapaamiset
6. Sähköiset palautekanavat
7. Kiusaamisen selvittämisen kirjaaminen
8. Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt
9. Restoratiiviset lähestymistavat
10. Nimikkoaikuinen paljon kiusatuksi tulleele
11. Kiusaaminen on rikos. K-0 toiminta kaikki koulut kattavaksi
12. Tukioppilastoiminnan kehittäminen
13. Vertaistukitoiminta

Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen toimintamalli

Toimintamallin tavoitteena on tarjota henkilökunnalle selkeitä ohjeita kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja tilanteiden selvittelyyn, toimenpiteisiin ja seurantaan.

Mallissa kuvataan

- kuinka kiusaamista, häirintää tai väkivaltaa voidaan ennaltaehkäistä
- Kiusaamisen tunnistamisesta ja kiusaamisesta kertovista merkeistä
- mitkä ovat eri toimijoiden vastuut ja toimenpiteet akuuteissa (yksittäisissä) ja toistuvissa tilanteissa
- milloin otetaan yhteys lastensuojeluun, poliisiin tai muihin ulkopuolisiin toimijoihin
- kuinka tilanteita seurataan, tukitoimet ja seuraamukset

Toimintamallia voi käyttää sellaisenaan tai pohjana yksikön omaa toimintamallia laadittaessa. Tärkeää on, että koulun tai oppilaitoksen henkilökunnalla on yhteneväinen ymmärrys kiusaamisesta ilmiönä sekä siihen puuttumisen ja seurannan toimintatavoista.

Ennaltaehkäise ja puutu kiusaamiseen

Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan
ennaltaehkäisyn ja puuttumisen toimintamalli

Klikkailemalla kuvan alleiviivattuja linkkejä pääsee suoraan aiheen osioon.

Kiusaamisen tunnistaminen

Kiusaamisen eri muodot
Kiusaamisesta kertovia merkkejä

Akuutit tilanteet

Välitön puuttuminen
ja tilanteen purku

Kiusaamiseen puuttumisen toimenpiteet

1.



Tilanteen kartoitus ja
vastuuhenkilön valinta

2.



Tapaaminen tilanteen selvittä-
miseksi, sovitut seuraamukset,
tukitoimenpiteet ja kirjaaminen

3.



Seuranta ja mahdolliset
jatkotoimenpiteet

Milloin yhteys
lastensuojeluun ja poliisiin?
Ilmoitusvelvollisuus

Koulujen ja oppilaitosten
ulkopuoliset tukihakot



Ennaltaehkäisy, turvallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen arjessa

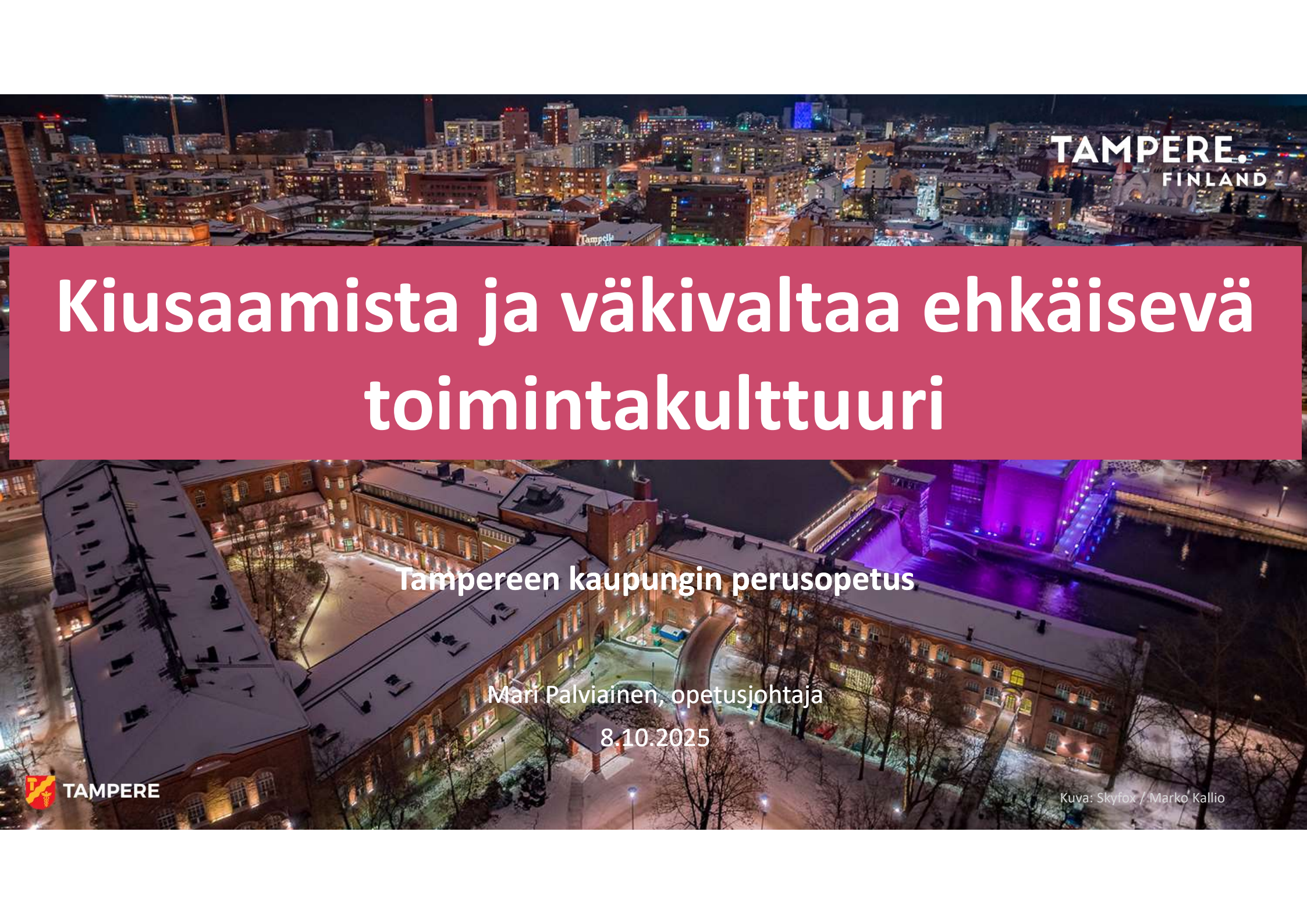
Helsinki



Alueelliset toimintamallit kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyssä ja siihen puuttumisessa - Tampere

Mari Palviainen





TAMPERE.
FINLAND

Kiusaamista ja väkivaltaa ehkäisevä toimintakulttuuri

Tampereen kaupungin perusopetus

Mari Palviainen, opetusjohtaja

8.10.2025

Vuorovaikutuksesta puuttumiseen

- Suunnitelmallisuus
- Odotusten näkyväksi tekeminen
- Laadukas pedagogiikka
- Puuttumisen kulttuurin vahvistaminen

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta häirinnältä ja väkivallalta

- Täydennetään lukuvuosisuunnitelman liitteeksi vuosittain
- Pohja on Tampereen kaupungin yhteinen
 - Näkökulmina huomioidaan ennaltaehkäisy, interventio, selvittely ja seuranta
 - Koulut tarkentavat suunnitelmaan konkreettiset keinot, miten koululla puututaan kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään

1. Yleistä 2. Ennaltaehkäisy 3. Interventio 4. Selvittely 5. Seuranta

Kysymys Vastuut ja velvollisuudet

Alue

Tekstihaku vastauksista Hae vastauksia tekstillä

Yksiköt

Prokoulu-malli

- ProKoulu-malli tukee koulujen ennaltaehkäisevää työtä turvallisuuden näkökannalta.
- Käytännön keino vahvistaa fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä turvallisuutta kouluympäristössä.
- Sitouttaminen osallistamalla kaikki toimijat mukaan.
- **Käyttäytymisodotusten selkeyttäminen**
 - Oppilaiden kanssa yhdessä laaditut odotukset eri tilanteisiin (esim. ruokailu, oppitunnit, välitunnit) luovat ennakoitavuutta ja vähentävät konflikteja.
 - Taitojen harjoittelu
 - Koulun aikuisten yhteinen puuttumisen kulttuuri

Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet kouluyhteisössä – Puuttumisen kulttuuri

Oppilaan oikeudet kouluyhteisössä

- Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön.
- Oikeus tulla kuulluksi ja kohdelluksi kunnioittavasti.
- Oikeus saada tukea oppimiseen ja hyvinvointiin.
- Oikeus osallistua kouluyhteisön toimintaan ja vaikuttaa siihen.

Oppilaan velvollisuudet

- Velvollisuus noudattaa koulun sääntöjä ja yhteisiä pelisääntöjä.
- Velvollisuus kunnioittaa toisia oppilaita ja koulun henkilökuntaa.
- Velvollisuus osallistua opetukseen ja tehdä sovitut tehtävät.
- Velvollisuus edistää turvallista ja rauhallista ilmapiiriä.

Puuttumisen kulttuuri

- **Aikuisten vastuu:** Aikuisilla on velvollisuus puuttua epäasialliseen käytökseen ja tukea oppilasta.
- **Yhteisön tuki:** Koko kouluyhteisö toimii yhdessä turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
- **Ennaltaehkäisy:** Selkeät toimintamallit ja varhainen puuttuminen ehkäisevät vakavampia tilanteita.
- **Restoratiivinen lähestymistapa:** Keskustelun ja sovittelun kautta pyritään ymmärrykseen ja yhteisön eheyteen.

Turvatorit

- Tampereen kaupungilla on ollut lukuvuodesta 2024-2025 alkaen käytössä turvatutormalli
 - Turvatutoreita perusopetuksessa on 48
 - Alakouluissa yksi turvatutor
 - Yhtenäiskouluissa kaksi ja suurissa yhtenäiskouluissa kolme turvatutoria
 - Laskennallisesti lukuvuoden aikana 80 tuntia kehittämistyötä
 - Koostettu seuraavasti: 40 tuntia määritetty yhteisiä sisältöjä ja toiset 40 h määritetty koulukohtaisesti kehittämistyötä yhdessä rehtorin kanssa
- Työ sisältää mm. seuraavia asioita:**
- Suunnitelmien jalkauttaminen kouluilla – miten koulussa konkreettisesti puututaan kiusaamiseen?
 - Kiusaamisen vastaisen työn koordinointi
 - Hyvän turvallisuuskulttuurin edistäminen, oppilaiden osallistaminen turvallisuustyöhön

Kohti turvallista koulua

Tampereen kaupunkiseudun hanke 2025 – 2027, seudullinen yhteistyö

- Toimintakulttuurin kehittäminen
- Yhteiset työkalut
- Koulutukset
- Palvelupolut ja toimintaohjeet

Alueelliset toimintamallit kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyssä ja siihen puuttumisessa - Jyväskylä

Tiia Thil



Jyväskylän kaupungin perusopetuksen väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli

Tiia Thil

Yhteisessä koulussa -hankekoordinaattori

Jyväskylän kaupunki

tiia.thil@jyvaskyla.fi

p. 050 564 3052



Kuvaaja:
Riika Kastelehto

JYVÄSKYLÄ

VKHS-toimintamallin käsitteet

- **Väkivalta** voi olla henkistä, fyysistä tai seksuaalista. Väkivalta on vallan, kontrollin tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista. Väkivallan teot voivat ilmetä oppilaiden välisissä tai oppilaan ja koulun henkilöstön välisissä tilanteissa. Kiusaaminen, häirintä ja syrjintä ovat väkivallan muotoja.
- **Kiusaaminen** on toistuvaa, tahallista toisen ihmisen henkistä, fyysistä tai sosiaalista vahingoittamista. Kiusaamista voi tapahtua myös digitaalisessa ympäristössä.
- **Häirintä** on käyttäytymistä, jolla sanoin tai teoin loukataan, uhataan, nöyrytetään tai halvennetaan henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti.
- **Syrjinnällä** tarkoitetaan yksilön tai ryhmän torjumista, huonompaa kohtelua tai asettamista muita huonompaan asemaan.
- **Kaikki yllä mainitut teot voivat olla rikoksia.**
- **Väld** kan vara psykiskt, fysiskt eller sexuellt. Våld är uppsåtligt utnyttjande eller hot om makt, kontroll eller fysisk styrka. Våldshandlingar kan framträda i situationer mellan elever eller mellan elev och skolans personal. Mobbning, trakasserier och diskriminering är former av våld.
- **Mobbning** är upprepad, avsiktlig annan människas psykiska, fysiska eller sociala skada. Mobbning kan också ske i den digitala miljön.
- **Trakasserier** är ett beteende genom vilket människor eller grupper av människor avsiktligt kränks, hotas, förödmjukas eller nedsätts genom ord eller handling.
- Med **diskriminering** avses att en enskild person eller grupp avvisas, behandlas sämre eller missgynnas.
- Alla dessa handlingar kan utgöra brott.

Suunnitelmallisuus ja systemaattisuus

- **Rehtori johtaa suunnitelmallisesti** väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaista toimintaa.
- Jokaiseen kouluun **perustetaan tiimi tai nimetään vastuhenkilö**, joka koordinoi ja ylläpitää väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaista toimintaa omassa yksikössä.
- Koulun **lukuvuosisuunnitelmaan** kirjataan väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisen toiminnan vastuuhenkilöt, tavoitteet, toimintatavat ja arviointi.
- Koulun järjestyssäännöt, toimintaohjeet, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisen toiminnan käytänteet käydään läpi **oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa**.
- Rektor leder systematiskt verksamheten mot våld, mobbning, trakasserier och diskriminering.
- För varje skola grundas ett team eller nämns en ansvarig person, som samordnar och håller igång arbetet mot våld, mobbning, trakasserier och diskriminering i sin egen enhet.
- I skolans läsårsplan antecknas de ansvariga personerna samt målen, handlingssätten och bedömningen för verksamheten mot våld, mobbning, trakasserier och diskriminering vid utgången av verksamhetsperioden.
- Skolans ordningsregler, förhållningsregler, jämställdhets- och likabehandlingsplanen samt verksamhetsmodell mot våld, mobbning, trakasserier och diskriminering går igenom med eleverna, vårdnadshavarna och personalen.

Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistava toimintakulttuuri

- **Tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja** harjoitellaan osana hyvinvoinnin vuosikellon sisältöjä sekä kaikissa arjen tilanteissa. ([Hyvinvoinnin vuosikello](#))
- Henkilöstö tukee tietoisesti ryhmien ja vertaissuhteiden vuorovaikutusta, **ryhmytymistä sekä yksinäisyyden ehkäisyä**.
- Koko kouluyhteisö edistää **myönteistä vuorovaikutusta** ja positiivisen palautteen antamista sekä rakentaa **moninaisuutta arvostavaa toimintakulttuuria**.
- **Oppilailla on aktiivinen rooli** yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia vahvistavassa toiminnassa sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ehkäisyssä eri vastuutehtävien kautta.
- Henkilöstö rakentaa vuorovaikutteista ja luottamuksellista **yhteistyötä huoltajien** kanssa.
- **Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä** edistää **suunnitelmallisesti** yhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta.
- Emotionella-, säkerhets- och interaktionsfärdigheterna övas som en del av innehållet i välfärdsårsklockan samt i alla vardagliga situationer.
- Personalen stöttar avsiktligt samspelet i grupper och kamratrelationer och socialiseringen mellan elever samt förebygger ensamhet.
- Hela skolsamfundet bidrar till att kommunicera på ett positivt sätt och ge positiv feedback samt bygga en verksamhetskultur som uppskattar mångfald i skolan.
- Eleverna har en aktiv roll i verksamhet som stärker samhörighet och välbefinnande samt i förebyggandet av våld, mobbning, trakasserier och diskriminering genom olika ansvarsuppgifter.
- Personalen bygger ett interaktivt och ett förtroendefullt samarbete med vårdnadshavarna.
- Den gemensamma elevhälsogruppern främjar planmässigt samfundets välfärd och säkerhet.

Turvallinen yhteisö

- **Väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa.**
Koko kouluyhteisö puuttuu kaikkeen epäasialliseen käytökseen systemaattisesti.
- Kouluyhteisössä tarkastellaan kriittisesti **yhteisön arvoja ja normeja** sekä tarvittaessa muutetaan niitä siten, että jokainen yhteisön jäsen on **hyväksytty ja arvostettu** omana itsenään.
- Oppilaat **ymmärtävät**, mitä väkivalta, kiusaaminen, häirintä ja syrjintä tarkoittavat, **osaavat puuttua** tilanteisiin ja **kertovat** niistä henkilöstölle.
- Henkilöstö **tunnistaa** väkivallan, kiusaamisen, häirinnän tai syrjinnän kohteeksi joutumisen **tunnusmerkkejä** ja ottaa asian puheeksi oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Väld godkänns inte alls. Hela skolsamfundet ingriper systematiskt i alla osakliga handlingar.
- I skolgemenskapen granskas gemenskapens värderingar och normer kritiskt och vid behov ändrar man dem, så att varje medlem i gemenskapen är accepterad och värdefull som sig själv.
- Eleverna förstår vad våld, mobbning, trakasserier och diskriminering är, vet hur man ska ingripa i situationer och berättar om dem för personalen.
- Personalen känner igen kännetecknen för att någon blivit utsatt för våld, mobbning, trakasserier och diskriminering och tar saken till tals med eleven och vårdnadshavaren.

Puuttuminen

- **Koulun henkilöstö puuttuu aina näkemäänsä tai tietoon tulleetseen** koulussa tapahtuvaan väkivaltaan, kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään sekä selvittää tilanteen osallisten kanssa.
- Henkilöstö **keskustelee** ensin väkivallan, kiusaamisen, häirinnän tai syrjinnän kohteeksi joutuneen kanssa ja tämän jälkeen muiden osapuolten kanssa.
- Selvittelyn lopuksi **sovitaan** ja **kirjataan** sähköiseen muistioon, kuinka jatkossa toimitaan.
- Henkilöstö **tiedottaa huoltajia** tapahtuneesta saman päivän aikana.
- Jos tilanteen epäillään täyttävän **rikoksen tunnusmerkit**, henkilöstö tekee tarvittaessa [lastensuojeluilmoituksen](#) tai [rikos-](#) ja [lastensuojeluilmoituksen](#).
- Henkilöstö **tiivistää** yhteistyötä huoltajien kanssa ja **kutsuu heidät koolle**.
- Skolans personal ingriper alltid i våld, mobbning, trakasserier och diskriminering i skolan som de observerat eller fått kännedom om samt utreder situationen med dem som är delaktiga.
- Personalen ska först samtala med den som utsatts för våld, mobbning, trakasserier eller diskriminering och därefter med andra parter.
- Till slut av utredningen kommer man överens om och antecknar man hur man ska handla i fortsättningen.
- Personalen informerar vårdnadshavarna om det som har hänt samma dag.
- Om situationen misstänks uppfylla brottsrekvisiten, gör personalen vid behov en [barnskyddsanmälan](#) eller en [brotts-](#) och [barnskyddsanmälan](#).
- Personalen stärker samarbetet med vårdnadshavarna och sammankallar dem.

Seurantavaihe ja jälkituki

- Henkilöstö seuraa tilannetta **säännöllisesti riittävän kauan** ja varmistaa oppilaan kokemuksen turvallisuudesta koulussa ja koulumatkoilla.
- Henkilöstö arvioi **kaikkien osapuolten ja ryhmän tuen tarpeen**. Yksilölliset ja yhteisölliset tukitoimet sovitaan tilannekohtaisesti opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten kanssa.
- Henkilöstö ohjaa osapuolet tarpeen mukaan **koulun ulkopuolisiin tukipalveluihin**.
- Oppilaalle järjestetään tarvittaessa kasvatustalkut tai määrätään kurinpitotoimi oppilaan **ikä, kehitystaso ja teon olosuhteet sekä seuraukset huomioon**.
- Toimintaa **arvioidaan** ja **kehitetään** vuosittain tiedonkeruun perusteella, esim. Oppilas- ja koulutyytyväisyyskysely, Kouluterveyskysely, TEAviisari.
- Personalen följer situationen regelbundet under tillräckligt lång tid och säkerställer att eleven kan uppleva sig vara trygg i skolan och på skolresor.
- Personalen ska bedöma behovet av stöd för alla parter och för gruppen. Individuella och kollektiva stödåtgärder avtalas utifrån situationen med elevhälsotjänsterna.
- Personalen hänvisar eleven vid behov till stödtjänster utanför skolan.
- För eleven ordnas vid behov ett fostrande samtal eller bestäms en disciplinär åtgärd med beaktande av elevens ålder, utvecklingsnivå och omständigheterna kring gärningen samt följderna.
- Verksamheten utvärderas och utvecklas årligen utifrån uppgiftsinsamlingen, till exempel enkäten om elev- och skoltillfredsställelse, enkäten Hälsa i skolan, TEAviisari.

Lainvastaiset teot koulussa -toimintamalli

- Malli on kehitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, ja se otettiin käyttöön 1.8.2024.
 - Työryhmään osallistuivat mm. rehtorit, Ankkuripoliisi, Keski-Suomen sovittelutoimisto sekä Keski-Suomen hyvinvointialueen toimijat.
- Toimintamalli vastaa **tarpeeseen yhdenmukaistaa** lainvastaisiin tekoihin puuttumisen **käytänteitä** Keski-Suomen kouluissa.
- Mallin sisältö:
 - Lastensuojelulaki 25 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus
 - Toimintaohjeet 18 rikokseen sekä tilanteisiin, joissa oppilas pitää hallussaan, käyttää, myy tai välittää päihteitä
 - Ohjeet rikosilmoituksen ja lastensuojeluilmoituksen tekemiseen.

*Lainvastaiset teot koulussa -toimintamalli
väkivaltaan ja muihin lainvastaisiin tekoihin
puuttumiseksi*

Jyväskylä 1.8.2025



”Kohdatkaa kaikki lapset ja nuoret samalla tavalla.”

- Jyväskylän Lasten parlamentin edustajat

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli

Lainvastaiset teot koulussa –toimintamalli väkivaltaan ja muihin lainvastaisiin tekoihin puuttumiseksi

Lisätiedot: tiia.thil@jyvaskyla.fi



Kuvaaja:
Eetu Linnankivi

Alueelliset toimintamallit kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyssä ja siihen puuttumisessa - Etelä-Karjala

Heidi Laari





Kiusaamisen ehkäisy ja kiusaamiseen puuttuminen

Lainvastaisten tekojen toimintamalli Etelä- Karjalassa

Lappeenrannan perusopetus

opetuspäällikkö Heidi Laari – heidi.laari@edu.lappeenranta.fi

8.10.2025

KIUSAAMISEN EHKÄISY

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen

Kiusaamisen vastainen työ

Kiusaamisen tunnistaminen

Tietoisuus yhteisistä toimintatavoista
kiusaamistilanteissa
(oppilaat, huoltajat, henkilökunta)

Kouluyhteisön hyvinvoinnin tiedonkeruu
ja tietojen käsittely systemaattisesti

Yhteisöllinen opiskeluhoito

Yksilöllinen opiskeluhoito

Turvallinen
oppimisympäristö

Toimintakulttuuri
Luottamus aikuisiin ja
aikuisten antamaan tukeen

Vertaissuhteita tukeva

Avoin ja yhteisöllinen

Vuorovaikutusta tukeva

Osallistava

Kiusaamiseen puuttuva

KIUSAAMISEEN PUUTTUMINEN

Selvittämiskeskustelu
koulun toimintamallin
mukaisesti.

Selvittelylomake
kirjataan
kiusatun oppilaan
tietoihin Wilmaan.

Kasvatuskeskustelu
kirjataan kiusaajan
tietoihin Wilmaan.

Kiusaamistilanteeseen
puutuu heti lähin aikuinen,
joka kiusaamisen havaitsee
tai saa tietoonsa.

Ilmoitusvelvollisuus

Huoltajien tiedottaminen selvittelyistä ja sopimuksista

Seuranta

Seuranta jatketaan niin kauan, että voidaan olla varmoja
kiusaamisen loppumisesta.

Rehtori mukaan selvittelyihin, jos kiusaaminen ei lopu
systemaattisilla seurantakeskusteluilla.

Ulkopuolinen apu,

jos kiusaaminen ei lopu koulun keinoin.

Selvittelyn kaikissa vaiheissa mahdollista:

Yksilökohtainen opiskeluhoito

Kurinpitotoimet

Lastensuojelun tai poliisin konsultointi

Tarvittaessa:

Lainvastaisten tekojen toimintamalli

Sovittelu

Lastensuojeluilmoitus/Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta

Rikosilmoitus

Ankkuritoiminta

Lainvastaisten tekojen toimintamalli

Kiusaaminen voi olla myös rikos

- Ensisijaisesti kiusaamiseen puututaan koulun tukitoimin ja perusopetuslain ojentamis- ja kurinpidollisten keinojen avulla.
- Normaaliin kasvuun ja kehitykseen eivät kuulu sellaiset teot, jotka täyttävät rikoksen tunnusmerkistön. Niiden selvittäminen kuuluu viranomaisille.
- Lainvastainen teko ei lievenny kiusaamiseksi vain siksi, että se tapahtuu koulun alueella.
- Etelä- Karjalassa toimii lainvastaisten tekojen työryhmä, joka koostuu kuntien eri viranomaisista sekä Etelä-Karjalan hyvinvointialueen, pelastuslaitoksen ja poliisin edustajista.
- Työryhmä on laatinut yhteistyössä Kaakkois-Suomen poliisin kanssa Lainvastaisten tekojen -toimintamallin, jonka mukaisesti alle 15-vuotiaiden lainvastaisiin tekoihin puututaan kouluissa.

TEOT

- Kiusaamiseksi kutsutut lainvastaiset teot ovat tahallisia, jotka täyttävät lähes aina jonkin rikoksen tunnusmerkistön.

VASTUU

- Alle 15-vuotias ei ole rikosoikeudellisessa vastuussa ikänsä takia, mutta korvausvastuu hänellä kuitenkin on aiheuttamastaan vahingosta. Tekojen vakavuutta on kuvattava niiden oikeilla rikosnimikkeillä ja tekotavoilla.



Lainvastaisiin tekoihin puuttuminen

& ANKKURITOIMINTA

Ilmoitusvelvollisuuden täyttyminen & ilmoitusalttius

TOIMINTAMALLI

- Etelä-Karjalassa puututaan **alle 15-vuotiaiden lainvastaisiin tekoihin toimintamallilla**, jossa alle 15-vuotiaille rikolliseen tekoon syyllistyneille pyritään järjestämään ankkuripuhutus.
- Toimintamallissa ovat mukana Etelä-Karjalan hyvinvointialue (Ekhva), poliisin ja koulujen edustajat.

TOIMINTAMALLI

- Lähtökohtaisesti 1-3 luokkalaisten rikollisia tekoja ei käsitellä ankkuritapaamisissa. Kouluilla on keinoja asioiden selvittämiseen ja niiden käsittelyyn.
- Koulujen harkitessa kuitenkin rikosilmoituksen tekemistä 1-3 luokan oppilaasta **on hyvä arvioida oppilaan ikää, kehitystasoa ja mahdollisia erityisvaikeuksia sosiaalisissa suhteissa ja käyttäytymisessä.**

Tarvittaessa matalalla kynnyksellä lastensuojeluilmoitus.

HARKINTAVALTA

- Virkatoimintaan kuuluu **harkintavallan** käyttäminen.

Tavanomaiset, vähäiset kahnaukset lasten välillä, joihin puututaan koulujen tukitoimilla ja/tai perusopetuslain ojentamis- ja kurinpidollisilla toimilla, eivät aiheuta ilmoitusvelvollisuutta poliisille.



Lainvastaisiin tekoihin puuttuminen & ANKKURITOIMINTA



Kiusaaminen vai rikos?

- Kiusaamiseksi mielletään runsas joukko tekoja, jotka eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä.
- Teot ovat kuitenkin vakavia ja julmia, eikä niitä saa väheksyä. Niihin tulee reagoida heti ja ne tulee keskeyttää välittömästi.
- Tällaisia tekoja ovat esim. eristäminen, vähättely, aliarvioiminen, nimittely, yllyttäminen itsemurhaan sekä erilaiset ilmeet, eleet ja merkit, joilla halvennetaan toista.
- Tällöin puhutaan henkisestä väkivallasta.
- Mainitut teot vaarantavat helposti lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen.
 - Tällaisiin tekoihin puututaan lastensuojelulain velvoittaman lastensuojeluilmoituksen kautta.
 - Henkinen väkivalta voi joissain tapauksissa täyttää rikoslain 21§ pahoinpitelyn tunnusmerkistön.

Kun kyse on lapsista ja nuorista, on oleellista tunnistaa onko kyseessä tahallinen teko vai vahinko. Leikki vs. rikos. Esimerkiksi leikki- tai pelitilanteiden fyysisessä kontaktissa ei ole aina kyse pahoinpitelystä.



KIITOS!

opetuspäällikkö Heidi Laari – heidi.laari@edu.lappeenranta.fi

LAPPEENRANTA




LAPPEENRANTA

Loppukoonti

Tanja Väänänen ja Christine Söderek

